

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/438/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314203990
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5314203990.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Ladislava Mejstříka, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s.r.o., so sídlom v Českej republike, Praha 3, K červenému dvoru č. 3269/25 A, Nagano Office Center, IČO: 26 429 705, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 86 864 421, proti odporcovi: M. V., nar. X.X.XXXX, bytom H. nad V. XXX, o zaplatenie 1.603,36 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 7C/63/2014-26 zo dňa 5.5.2015, takto

rozhodol:

Krajský súd čiastočné späťvzatie žalobného návrhu **p r i p ú š ť a**, v tejto časti rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a konanie v tejto časti **z a s t a v u j e**.

Vo zvyšku priznaného príslušenstva, t.j. 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1.603,36 eur od 4.10.2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t.j. 8,41 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v zostávajúcej časti výroku o zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu, **p o t v r d z u j e**.

V ostatnej časti priznanej istiny ponecháva rozsudok okresného súdu **n e d o t k n u t ý**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 1.603,36 eur spolu so 6 % ročným úrokom zo zmenkovej sumy 1.603,36 eur od 4. 10. 2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t. j. 8,41 eur na účet navrhovateľa, číslo účtu: XX XX XXX XXX/XXXX, VS: 501 6000 34, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania titulom zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 96,50 eur na účet navrhovateľa, číslo účtu: XX XX XXX XXX/XXXX, VS: 501 600 0 34 a titulom trov právneho zastúpenia vo výške 190,58 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa, číslo účtu: XX XX XXX XXX/XXXX, VS: 501 6000 34, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd svoj rozsudok odôvodnil poukazom na nariadenie EP a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.7.2007, ustanovenia zák. č. 191/1950 Sb. (zákon zmenkový a šekový), ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ustanovenia zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, Občiansky zákonník a vykonané dokazovanie, na základe ktorého dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

Z predloženej zmenky vyplynulo, že miestom vystavenia zmenky je Mesto Čadca, dátum vystavenia zmenky 3.8.2010 na sumu 2.523,36 eur. V ďalšej časti zmenky sa nachádza text nasledovného znenia: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel Sro, vložka číslo 23636/B sumu 2.523,36 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 29.3.2011. Splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Ďalšiu časť textu tvorili osobné údaje odporcu vyplnené ručne, jeho podpis a označenie čísla zmluvy, ku ktorej sa zmenka vzťahovala: 501600034. Na druhej strane zmenky sa nachádza text „namiesto nás na rad CD Consulting, s.r.o., K červenému dvoru 3269/25, 130 00 Praha, ČR, IČO: 26429705 a súčasne tam bol otláčok pečiatky POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Jaroslav Fuchs, konateľ a nečitateľný podpis.

Z obsahu zmenky je zrejmé, že zmenka obsahovala všetky zákonom predpokladané náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 75 zákona č. 191/1950 Sb. o vlastnej zmenke okrem údaju o splatnosti a takto spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako pôvodný veriteľ previedla zmenku indosamentom (rubopisom), o čom bol na druhej strane zmenky vykonaný písomný záznam, čím sa stal majiteľom zmenky navrhovateľ.

Indosovaním tejto zmenky došlo k situácii, kedy pôvodná zmenka stratila charakter zabezpečovacej zmenky a stala sa zmenkou na platenie. V súvislosti s indosovaním zmenky, vyplýva z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Sb. určitá právna situácia, ktorá by umožňovala odporcovi, žalovanému zo zmenky, robiť majiteľovi zmenky námietky. Možnosť zmenkového dlžníka (odporcu) vzniesť relatívnu námietku voči novému majiteľovi zmenky (navrhovateľovi), je daná len vtedy, keď zmenkový dlžník preukáže, že nový majiteľ zmenky konal v čase nadobúdania vedome na jeho škodu. V takom prípade spočíva dôkazné bremeno na zmenkovom dlžníkovi, čiže na odporcovi. Nebolo preukázané, že by odporca od vystavenia zmenky, ani po jej indosovaní, vzniesol takéto námietky. Z týchto dôvodov súd teda posudzoval zmenku a záväzky zo zmenky v zmysle zmenkového zákona.

Podľa § 25 ods. 1 a 5 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (prechodné ustanovenia), v znení účinnom ku dňu rozhodovania,

(1) Právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak.

(5) Na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch, v účinnom znení v čase vystavenia zmenky, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom.

Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru s príslušenstvom (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý bol účinný v čase vystavenia zmenky, vo vyššie citovanom ustanovení § 4 ods.6, vymedzuje určité pravidlo pre vyplnenie zabezpečovacích zmienok, ktoré súvisia so spotrebiteľským úverom. Z uvedeného ustanovenia vyplýva okrem iného aj to, že veriteľ zodpovedá za škodu, ktorá vznikne spotrebiteľovi porušením v odseku 6. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ zmenky (spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) porušil povinnosti pri vyplňovaní zmenky vyplývajúcu z ustanovenia § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch a následne postúpil takú zmenku indosamentom na ďalšieho nadobúdateľa, zodpovedá za škodu, ktorá týmto spôsobom vznikla. Z toho vyplýva aj právo spotrebiteľa - odporcu, uplatniť si voči pôvodnému veriteľovi náhradu škody.

V prejednávanej veci si navrhovateľ uplatnil práva zo zmenky, ktorá neobsahuje údaj o jej splatnosti, avšak okrem údaju splatnosti obsahuje všetky náležitosti predpísané v článku 1 § 75 Zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku, preto nie je neplatná, keďže v zmysle čl. 1. § 76 ods.2 Zmenkového zákona o vlastnej zmenke, v ktorej zmenke nie je údaj splatnosti platí, že je splatná na videnie.

Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do jedného roka od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu (článok 1. § 34 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 Zmenkového zákona).

V prípade žalovanej zmenky určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia.

Z návrhu vyplýva, že remitent predložil odporcovi zmenku na platenie. Doložka „bez protestu“, ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané na odporcu (článok 1. § 46 ods.1 a 2 v spojení s § 77 ods.1 Zmenkového zákona).

Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde. Podľa prvej vety článku 1, § 16 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 Zmenkového zákona o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je riadny majiteľ, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak je posledný z nich blankoindosamentom.

Navrhovateľ zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom), stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže v zmysle článku 1, § 48 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 Zmenkového zákona postihom žiadať od odporcu zaplatenie zmenkovej sumy, 6 % úrok odo dňa splatnosti zmenky a odmenu vo výške 1/3-iny percenta zmenkovej sumy.

V zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ v zmysle článku 1, § 5 v spojení s § 77 ods.2 Zmenkového zákona ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy.

Úroková miera bola v zmenke uvedená sadzbou 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne.

Zmenkový zákon výšku úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vistazmenke neupravuje. Jej určenie ponecháva na vystaviteľa. Rovnako neupravuje koniec lehoty na úročenie, preto ak nie je v úrokovej doložke koniec úročenia stanovený, zmenková suma sa úročí až do splatnosti zmenky, keďže od splatnosti až do zaplatenia dlhu preberá uhradzovaciu funkciu postihový 6 % úrok.

V prípade, ak zmenkový zákon ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke sa spravuje všeobecnými ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. občianskeho zákonníka o právnych úkonov. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke je potrebné vychádzať z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, skúmať, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi neplatný.

Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine alebo ju prevyšuje. Pri tomto závere súd vychádzal zo skutočnosti, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14 % ročne (údaj zistený z internetovej stránky NBS), ktorú sadzbu, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, resp. 91,25 % ročne viacnásobne prevyšuje. Súd úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, preto žalobu v tejto časti zamietol.

Súd odporcu zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, t.j. v danom prípade odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu odporcovi z dôvodu, že navrhovateľ nepredložil dôkaz, kedy pred podaním návrhu predložil zmenku odporcovi k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou. Súd vychádzal z toho, že za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde, preto navrhovateľovi 6 % úrok z omeškania priznal tak, ako je uvedené vyššie, t.j. od 4.10.2014, t.j. dňom nasledujúcim po doručení návrhu odporcovi a v prevyšujúcej časti žalobný návrh na zaplatenie 6 % úrokov zo zmenkovej sumy zamietol.

Podľa ustanovenia § 142 ods.1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. (keďže navrhovateľ nebol úspešný len v časti príslušenstva, ktoré nie je základom pre výpočet odmeny právneho zástupcu navrhovateľa, ani základom pre výpočet súdneho poplatku) a navrhovateľovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie práva proti odporcovi, ktorý vo veci úspech nemal. Navrhovateľ si uplatnil trovy konania v návrhu na začatie konania a to z titulu zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 96,- € a z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 190,58 €. Trovy konania uplatnené navrhovateľom boli vyčíslené v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Trovy právneho zastúpenia podľa § 1 ods.3, § 9, § 10 ods.1, § 13a ods.1 písm.a), b), § 16 ods.3, § 18 ods.3 vyhlášky činia 190,58 eur, a to tarifná odmena za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie návrhu) po 71,37 eur (2 x 71,37 eur) = 142,74 eur, dva prináležiace režijné paušály po 8,04 eur (2 x 8,04 eur) = 16,08 eur a 31,76 eur ako 20 % DPH zo sumy odmeny a paušálu.

Vzhľadom na uvedené súd priznal navrhovateľovi náhradu trov konania z titulu zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 96,50 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 190,58 eur, pričom v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p. uložil odporcovi povinnosť zaplatiť takto vyčíslené trovy právneho zastúpenia k rukám právneho zástupcu navrhovateľa.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25 % denne zo zmenkovej sumy, podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti zmeniť tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov odvolacieho konania. V odvolaní uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím súdu, že zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a preto považuje zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti považuje za nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil odporca, ktorý ju dobrovoľne podpísal, išlo o jeho prejav slobodnej vôle. Čiže sadzba zmenkového úroku napísaná na zmenke mu bola známa v čase vystavenia zmenky, mal vedomosť o tom, že sa pohybuje na úrovni 0,25 % denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. Poukázal na rozsudku Okresného súdu Lučenec, Revúca, Martin a na rozsudok Krajského súdu Nitra, kde je uvádzané, že takto stanovený úrok nie je neprimeraný a to s ohľadom na účel, ktorý tento inštitút zabezpečoval.

Navrhovateľ podaním zo dňa 21.12.2015, došlým na Okresný súd Čadca 22.12.2015, čiastočne zoberal návrh späť, keď uviedol, že berie svoj návrh na začatie konania čiastočne späť v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si navrhovateľ uplatňuje v tomto konaní zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Podľa ust. § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Odvolací súd vzhľadom na dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorý vyššie uvedeným podaním vzal čiastočne návrh späť, postupoval podľa citovaného ust. § 208 O.s.p., keď mal preukázané, že odporca nevyslovila nesúhlas s čiastočným späťvzatím návrhu a rozhodol tak, že čiastočné späťvzatie žalobného návrhu pripustil, v tejto časti rozsudok okresného súdu zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu ustanovenom v § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p. vyhlásil rozsudok, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšku priznaného príslušenstva, t.j. 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1.603,36 eur od 4.10.2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3-ina % zmenkovej sumy, t.j. 8,41 eur do 3 dní právoplatnosti rozsudku a v zostávajúcej časti výroku o zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. V ostatnej časti priznanej istiny ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, vyhodnotením toho, čo uviedol odvolateľ, dospel k záveru, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaniu veci správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov, v podstatných bodoch na ne odkazuje, a preto uvádzať ďalšie dôvody už nepovažuje za potrebné. Odvolací súd námietky navrhovateľa vyhodnotil ako nedôvodné, a preto nemohol prisvedčiť argumentom, na ktorých odvolateľ založil svoje odvolanie, a preto rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd s poukazom na uvedené skutočnosti a právne závery prvostupňového súdu rozsudok v zostávajúcej časti výroku o zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu potvrdil. Zároveň potvrdil i výrok o náhrade trov prvostupňového konania, ktorý zodpovedá stavu vecí a zákonu, navyše odporca proti tomuto výroku odvolanie nepodal.

Navrhovateľ v odvolaní úspešný nebol, preto mu podľa ust. § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. náhrada trov odvolacieho konania nepatrí a odporcovi žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.